

УДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Анотация. Розглянуто основні напрями вдосконалення аудиту розрахунків з оплати праці в сучасних умовах господарювання.

Аннотация. Рассмотрены основные направления усовершенствования аудита расчетов по оплате труда в современных условиях хозяйствования.

Annotation. The main directions of improvement of audit settlements on wages in the current economic conditions are regarded.

Ключові слова: аудит, оплата праці, розрахунки з оплати праці.

В останні роки в Україні відбулися кардинальні зміни в багатьох сферах економічної діяльності, зокрема і в контролі за оплатою праці. Поряд із цим слід зазначити, що серед існуючих форм контролю саме аудит отримує усе більшого розвитку та розповсюдження. Підприємства замовляють не тільки обов'язковий аудит, але й ініціативний – перевірки окремих видів діяльності підприємства, типів операцій, стану розрахунків та ін.

Одним з найбільш актуальних та суперечливих напрямів аудиторських перевірок є аудит розрахунків з оплати праці. Цей напрям аудиту досить складний, оскільки потребує значних трудових витрат і передбачає постійне ведення роботи, направленої на максимальне скорочення часу перевірки без зниження при цьому якості.

Питанням аудиту розрахунків з оплати праці та проблемам його розвитку присвятили свої дослідження ряд вчених та практиків: М. Білуха, А. Богомолов, Н. Верхоглядова, Г. Давидов, Н. Дорош, Л. Кулаковська, Ю. Піча, В. Савченко, В. Собко та ін. [1].

Узагальнення опублікованих з досліджуваної проблеми робіт дає підстави стверджувати, що напрями вдосконалення аудиту розрахунків з оплати праці не систематизовано та не узагальнено. Усе це й обумовлює актуальність і своєчасність обраної теми дослідження.

Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування напрямів вдосконалення аудиту розрахунків з оплати праці. Відповідно до визначеної мети було поставлено такі завдання: дослідити основні етапи аудиту розрахунків з оплати праці; виявити проблемні питання стосовно аудиторських перевірок розрахунків з оплати праці та розробити основні напрями його вдосконалення.

У процесі дослідження були використані такі методи: аналіз, синтез, узагальнення та систематизація.

По-перше, під розрахунками з оплати праці підприємства пропонується розуміти розрахунки з оплати праці найманих працівників та розрахунки з бюджетом і державними позабюджетними цільовими фондами. До заробітної плати відносять основну заробітну плату, додаткову та інші заохочувальні та компенсаційні виплати. До розрахунків з бюджетом та державними позабюджетними цільовими фондами відносяться розрахунки з нарахувань та утримань ЄСВ, ПДФО.

Під аудитом розрахунків з оплати праці слід розуміти незалежну перевірку правильного відображення в бухгалтерському обліку розрахунків з оплати праці та достовірності показників звітності.

Об'єктами аудиту розрахунків з оплати праці є розрахунки з виплат працівникам; зобов'язання з оплати праці; нарахування та утримання із заробітної плати [2].

Законодавчо-нормативним забезпеченням аудиту розрахунків з оплати праці є: Кодекс законів з праці України, Закон України "З оплати праці", Закон України "Про відпустки", Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб", Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності", Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття".

По-друге, слід зазначити, що основними напрямками аудиту розрахунків з оплати праці є: перевірка правильності перерахувань та виплати заробітної плати працівникам підприємства; перевірка правильності обліку нарахувань та виплати заробітної плати; перевірка правильності встановлення та нарахування надбавок, винагород, матеріальної допомоги і премій; перевірка правильності обліку утримань із заробітної плати; перевірка порядку розрахунків з оплати праці при звільненні працівників [2].

По-третє, оскільки аудиторська перевірка розрахунків з оплати праці, перш за все, стосується саме облікових даних за досліджуваним напрямом, то одним із напрямів удосконалення аудиту розрахунків з оплати праці є удосконалення аналітичного обліку розрахунків з оплати праці. Дані аналітичного обліку відіграють важливу роль, характеризуючи розміщення та склад персоналу за місцями його використання, відпрацьований і невідпрацьований час, обсяг продукції, виконання норм продажів, фонд заробітної плати та його структуру, динаміку заробітної плати за категоріями персоналу, місцями виникнення витрат [3].

У якості другого напрямку вдосконалення аудиту розрахунків з оплати праці пропонується використання комп'ютерних програм при здійсненні аудиту розрахунків з оплати праці. Таких, як IT: Audit: Аудитор, Audit XP, Audit

програм, що дозволяють здійснювати аудиторську перевірку як окремих сфер діяльності підприємства (наприклад, як у даному випадку, аудит розрахунків з оплати праці), так і в цілому [4].

Таким чином, було розглянуто деякі напрями вдосконалення аудиту розрахунків з оплати праці. Однак запропонованні напрями вдосконалення аудиту розрахунків з оплати праці не є остаточними, тому напрями вдосконалення аудиту розрахунків з оплати праці потребують подальших теоретичних розробок.

Наук. керівн. Кривцова Т. О.

Література: 1. Петрик Е. Аудит расчетов по оплате труда и другим выплатам работникам: требования к организации и методике / Е. Петрик, Н. Шульга // Бухгалтерский учет и аудит . – 2006. – № 12. 2. Савченко В. Я. Аудит : навч. посібн. / В. Я. Савченко. – К. : КНЕУ, 2005. – С. 254–260. 3. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець. – 3-тє вид., доп. і переробл. – Житомир : ПП "Рута", 2006. – С. 255–262. 4. Бойко Н. М. Порівняльна оцінка та вибір програмних продуктів аудиту [Електронний ресурс] / Н. М. Бойко. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Nvuuv/Ekon/>.